

Na rokovanie vlády SR
Dňa 14. decembra 2021
K materiálu č. 26135/2021
K bodu č. 3

STANOVISKO

k návrhu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Györgya GYIMESIHO na vydanie zákona o finančnej podpore pre Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku - Csemadok (tlač 734)

I.

Návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Györgya GYIMESIHO na vydanie zákona o finančnej podpore pre Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku - Csemadok (tlač 734) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky ministerka kultúry Slovenskej republiky Natália Milanová podľa § 70 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení zákona č. 399/2015 Z. z.

II.

Cieľom poslaneckého návrhu zákona je vytvoriť právny rámec garancie pravidelného finančného príspevku, ktorý bude každoročne poskytovaný z rozpočtovej kapitoly ministerstva kultúry pre Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku – Csemadok (ďalej len „zväz“).

Podľa predkladateľa je zväz ustanovizňou, ktorá zohráva kľúčovú úlohu pri udržiavaní a rozvíjaní národnej identity, kultúry a spolupatričnosti Maďarov žijúcich na území Slovenskej republiky a obhajovaní ich spoločenských záujmov. Bol založený 5. marca 1949 a od jeho vzniku prešiel viacerými formálnymi zmenami a v súčasnosti existuje ako občianske združenie s 53 000 členmi a viac ako 400 miestnymi, lokálnymi organizačnými jednotkami pôsobiacimi na území celého Slovenska.

Predkladateľ uvádza, že zväz dostával finančný príspevok na svoje fungovanie od štátu už aj v minulosti, avšak v roku 1996 bola táto finančná dotácia zrušená. Poslaneckým návrhom zákona sa plánuje nadviazať na pretrhnutú kontinuitu tejto finančnej výpomoci a opätovne zaviesť štátny príspevok poskytovaný zväzu.

III.

Legislatívna rada vlády Slovenskej republiky prerokovala predložený návrh zákona na svojom zasadnutí dňa 13. decembra 2021 a odporučila vláde Slovenskej republiky uplatniť

k predloženému návrhu zákona pripomienky a upozornenia uvedené v V. časti tohto stanoviska.

IV.

Poskytovanie finančnej podpory zo štátneho rozpočtu patrí do obsahu právomoci členských štátov EÚ, pričom takúto podporu musia uplatňovať v súlade s právom EÚ, základnými slobodami EÚ, princípom zákazu diskriminácie a v súlade s podmienkami poskytovania štátnej pomoci.

Vzhľadom na nepresnú identifikáciu subjektu oprávneného na finančnú podporu z hľadiska jeho právnej formy, podnikateľskej činnosti a tiež účelu využitia príspevku štátu v predloženom návrhu zákona, upozorňujeme, že na problematiku návrhu zákona sa môže vzťahovať právo Európskej únie.

Z primárneho práva Európskej únie sa na problematiku návrhu zákona môže vzťahovať čl. 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Čl. 107 ods. 1 ZFEÚ ustanovuje, že: „(...) pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom (...).“ Zároveň taxatívnym spôsobom v odseku 2 a 3 vymenúva prípady, v ktorých poskytnutá pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom. Medzi pomoci zlučiteľné s vnútorným trhom patrí podľa čl. 107 ods. 3 písm. d) ZFEÚ aj „pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Únii v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.“.

Čl. 108 ZFEÚ následne ustanovuje právny základ pre kontrolu poskytnutej štátnej pomoci a jej zlučiteľnosti s vnútorným trhom.

Zo sekundárneho práva EÚ k problematike návrhu zákona možno uviesť napr. nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy. Čl. 53 predmetného nariadenia bližšie ustanovuje podmienky, za splnenia ktorých je pomoc na kultúru a zachovanie kultúrneho dedičstva zlučiteľná s vnútorným trhom podľa čl. 107 ods. 3 ZFEÚ a oslobodená od notifikačnej povinnosti podľa čl. 108 ods. 3 ZFEÚ.

V.

Návrh

Stanovisko vlády Slovenskej republiky k návrhu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Györgya GYIMESIHO na vydanie zákona o finančnej podpore pre Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku - Csemadok (tlač 734)

Vláda Slovenskej republiky **uplatňuje** k návrhu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Györgya GYIMESIHO na vydanie zákona o finančnej podpore pre Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku - Csemadok (tlač 734) **tieto pripomienky a upozornenia:**

1. K možnému diskriminačnému charakteru poslaneckého návrhu zákona

Poskytovanie podpory v oblasti kultúry upravuje zákon č. 299/2020 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení zákona č. 310/2021 Z. z. a v prípade kultúry národnostných menšín zákon č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Navrhovaná právna úprava, ktorá má zvýhodňovať priamou finančnou podporou jednu z mnohých organizácií jednej z viacerých národnostných menšín, sa javí ako nesystémová a diskriminačná vo vzťahu k ostatným občianskym združeniam, ktorých predmetom činnosti je rovnako realizácia kultúrnych alebo iných aktivít. Prijatím návrhu zákona dôjde k precedensu, na základe ktorého by si obdobnú finančnú podporu mohli začať žiadať a nárokovať aj iné neziskové organizácie.

V nadväznosti na uvedené považujeme poslanecký návrh zákona za problematický vo vzťahu k čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 34 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky z dôvodu možného rozporu návrhu zákona s princípmi rovnosti a nediskriminácie.

2. K charakteru poslaneckého návrhu zákona

Upozorňujeme, že poslanecký návrh zákona nemá charakter všeobecného záväzného právneho predpisu, ale skôr individuálneho právneho aktu o pridelení konkrétnej sumy finančných prostriedkov určitej organizácii súkromného práva.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že poslanecký návrh zákona nespĺňa požiadavku na všeobecnosť právnej normy (princíp generality), podľa ktorej právna norma má mať všeobecný charakter a nikdy sa nemôže vzťahovať len na určitý konkrétny prípad (porov. PL. ÚS 19/05-35). Z tohto dôvodu je možné, že v prípade konania o súlade právnych predpisov Ústavný súd Slovenskej republiky vysloví nesúlad tohto zákona s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. K jednotlivým ustanoveniam a sprievodným materiálom

1. V § 2 navrhujeme odsek 2 upraviť takto: „(2) Výška príspevku štátu je 300 000 eur.“.
Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

2. V § 2 navrhujeme odsek 3 upraviť takto: „(3) Ministerstvo kultúry poskytuje príspevok štátu na základe žiadosti zväzu predloženej najneskôr do 31. januára kalendárneho roka, na ktorý má byť príspevok štátu poskytnutý.“.
Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

3. V § 2 navrhujeme odsek 4 upraviť takto: „(4) Ministerstvo kultúry poskytne príspevok štátu na príslušný kalendárny rok do konca februára tohto roka.“.
Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

4. V § 2 žiadame doplniť ustanovenie, ktorým sa upraví postup ministerstva kultúry, ak zväz nepredloží žiadosť v termíne do 31. januára daného roka. Zároveň žiadame ustanoviť, že príspevok štátu sa poskytuje na základe každoročne uzavretej zmluvy medzi ministerstvom kultúry a zväzom, v ktorej sa upravujú podmienky použitia príspevku, najmä účel použitia príspevku z hľadiska oblasti vykonávaných činností (napríklad organizovanie kultúrnych

podujatí, podpora činnosti mládeže), z hľadiska ekonomickej klasifikácie (napríklad koľko je možné z príspevku použiť na mzdy, na správu a prevádzku zväzu, na ostatné činnosti), ako aj definovania prípadných ďalších práv a povinností.

Odôvodnenie: Nie je zrejmé, či ministerstvo kultúry má povinnosť poskytnúť príspevok aj v prípade zmeškanej lehoty na predloženie žiadosti.

5. V § 3 ods. 1 písm. a) až m) navrhujeme na konci písmen bodkočiarku nahradiť čiarkou.
Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

6. V § 3 ods. 1 písm. a) navrhujeme slovo „osvetový“ nahradiť slovami „kultúr-no-osvetový“.

Odôvodnenie: Úprava terminológie v súlade so zákonom č. 189/2015 Z. z. o kultúrno-osvetovej činnosti.

7. V § 3 ods. 1 písm. d) navrhujeme slovo „stanovisko“ nahradiť slovom „stanoviská“ a slová „a osvetovým“ vypustiť.

Odôvodnenie: Pojem osvetové otázky nie je dostatočne zrozumiteľný.

8. V § 3 ods. 1 písm. h), i) a j) navrhujeme zosúladiť pojmy "vzdelávacie spoločenstvá", "vzdelávacie hnutia" a "vzdelávacie prehliadky" s pojmami používanými vo všeobecne záväzných právnych predpisoch v oblasti školstva. Obdobná pripomienka platí pre § 3 ods. 1 kde navrhujeme upraviť pojmy „Maďari“, „diaspóra“ a „domovina“ s pojmami používanými v platnom právnom poriadku.

Odôvodnenie: Použitie terminológie podľa platného právneho poriadku.

9. V § 3 ods. 1 písm. h) navrhujeme za slovom „kultúrne“ vypustiť čiarku a slovo „osvetové“.

Odôvodnenie: Duplicita so znením § 3 ods. 1 písm. a).

10. V § 3 ods. 1 písm. i) navrhujeme slová „metodicky napomáha amatérskym, vzdelávacím a umeleckým hnutiam“ nahradiť slovami „poskytuje pomoc pri amatérskych, vzdelávacích a umeleckých aktivitách“.

Odôvodnenie: Významové spresnenie.

11. V § 3 ods. 1 písm. j) navrhujeme čiarku pred slovom „súťaže“ nahradiť slovom „a“.

Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

12. V § 3 ods. 1 písm. k) navrhujeme slovo „pamiatky“ nahradiť slovom „predmety“, vypustiť slová „ale aj“ a čiarku za slovami „domov miestnej kultúry“ a slová „ako aj“ nahradiť slovom „a“.

Odôvodnenie: Spresnenie terminológie a legislatívno-technická pripomienka.

13. V § 3 ods. 1 písm. l) navrhujeme nahradiť slovo „pobáda“ slovom „podporu-je“.

Odôvodnenie: Použitie vhodnejšieho pojmu.

14. V § 3 ods. 1 písm. m) navrhujeme nahradiť slová „zriaďuje verejnoprospešné inštitúcie,“ slovami „zakladá neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a“ a slová „za účelom zabezpečenia podmienok svojej činnosti“ vypustiť.

Odôvodnenie: Zosúladenie pojmov s pojmami používanými v platnom právnom poriadku.

15. V § 3 ods. 1 navrhujeme písmeno n) upraviť takto: „n) spolupracuje s domácimi a zahraničnými subjektmi, ktoré vykonávajú činnosť príbuznú činnosti zväzu.“.

Odôvodnenie: Zjednodušenie a spresnenie textu.

16. V § 3 ods. 2 žiadame za prvú vetu vložiť novú druhú vetu, ktorá znie: „V správe o hospodárení s príspevkom štátu zväz uvedie jednotlivé výdavky, na úhradu ktorých bol príspevok použitý v štruktúre a) druh účelu, b) dátum úhrady, c) číslo účtovného dokladu, d) popis uhradeného plnenia, ktorý ho neskreslene identifikuje, e) úplný názov právnickej osoby alebo obchodné meno fyzickej osoby podnikateľa, ktorá bola dodávateľom plnenia, f) identifikačné číslo dodávateľa, g) hodnota uhradeného plnenia, h) meno, priezvisko, funkcia, podpis a kontakt na osobu, ktorá správu schválila.“. Alternatívne žiadame, aby boli vyššie uvedené skutočnosti upravené v zmluve medzi ministerstvom kultúry a zväzom.

Odôvodnenie: Zabezpečenie riadnej kontroly použitia príspevku v súlade s návrhom zákona.

17. Odseky 2 a 3 v § 3 navrhujeme presunúť do nového § 4 ako odseky 1 a 2 a navrhujeme uviesť nadpis § 4 v tomto znení: „Podmienky hospodárenia s príspevkom štátu“. Súčasne navrhujeme zrušiť označenie odseku 1 v § 3.

Doterajšie § 4 a 5 sa označia ako § 5 a 6.

Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

18. V § 4 ods. 1 navrhujeme vypustiť slová „každoročne najneskôr“ a za slová „30. apríla“ vložiť slová „nasledujúceho roka“.

Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

19. V § 4 ods. 2 pri číslach odkazov a v poznámkach pod čiarou k týmto odkazom navrhujeme uvádzať za číslom odkazu a poznámky pod čiarou veľkú okrúhlu zátvorku.

Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

20. V § 4 ods. 2 žiadame prvú vetu preformulovať takto: „Zväz je povinný umožniť ministerstvu kultúry a orgánu oprávnenému na výkon kontroly a auditu podľa osobitného predpisu¹⁾ vykonať kontrolu a audit použitia príspevku.“.

Odôvodnenie: Jednoznačné definovanie orgánov kontroly a auditu.

21. V § 3 žiadame namiesto predmetu činnosti zväzu, ktorý vyplýva zo stanov zväzu, upraviť ustanovenia, v ktorých budú definované účely, na ktoré je možné príspevok poskytnúť a účely, na ktoré nie je možné príspevok poskytnúť. Zároveň žiadame doplniť ustanovenie, že zväz je povinný príspevok použiť a nie je oprávnený ho poskytnúť iným právnickým osobám alebo fyzickým osobám a upraviť povinnosť vrátiť finančný príspevok štátu, ak nebol využitý alebo bol použitý v rozpore s oprávneným účelom.

Odôvodnenie: Návrh zákona neustanovuje účel, na ktorý je príspevok možné poskytnúť, iba vymenúva činnosti, ktoré zväz vykonáva (napríklad zaujíma stanovisko k aktuálnym

spoločenským a osvetovým otázkam a podieľa sa na ich riešení). V návrhu zákona absentuje aj negatívne vymedzenie účelu poskytnutia príspevku (napríklad podnikanie obchodnej spoločnosti, ktorú zväz založil alebo sa stal jej spoločníkom alebo založenie inej právnickej osoby).

22. V § 5 navrhujeme vypustiť označenie odseku 1 a za slovo „zmeny“ navrhujeme vložiť slovo „právnej“.

Odôvodnenie: Legislatívno-technická pripomienka.

23. Podľa všeobecnej časti dôvodovej správy predložený materiál nezakladá sociálne vplyvy. Podľa priloženej doložky vybraných vplyvov však materiál sociálne vplyvy zakladá. Odporúčame daný nesúlad odstrániť. Zároveň odporúčame zhodnotiť možné vplyvy predloženého materiálu na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, nakoľko zhodnotenie týchto vplyvov absentuje v doložke vybraných vplyvov a aj vo všeobecnej časti dôvodovej správy.

Odôvodnenie: Potreba úpravy vyplýva z Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

24. Navrhujeme v návrhu zákona jednoznačne identifikovať právnu formu zväzu.

25. Do návrhu zákona navrhujeme doplniť, že ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté pravidlá v oblasti štátnej pomoci. Zároveň je potrebné do poznámky pod čiarou doplniť odkaz na článok 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci).

V Bratislave 14. decembra 2021